

Datum 2018-03-13
Diarienummer [RHK 2018-00025](#)

Samråd för funktionshindersfrågor den 22 februari

Närvarande:

Hans Hedström
Lena Svensson
Kent Olaisson
Elaine Johansson
Lisbeth Schmauch
Bengt Fernström
Mona Eriksson
Ulla Antonsson
Britt Artursson

Frånvarande:

Erik Lönnroth
Kenneth Sandberg

Kommittén för mänskliga rättigheter:

Stig-Olov Tingbratt
Stefan Hjertén
Frånvarande:
Rashaa Riad Sandén

Avdelning mänskliga rättigheter:

Jesper Svensson
Cecilia Nilsson
Åsa Olsson

Godkännande av dagordning och föregående anteckningar.

Information från Cecilia Nilsson chef TD-enheten.

Under 2016 – 2018 har Västfastigheter fått medel för att åtgärda enkelt avhjälpna hinder (EAH) i sina fastigheter. Arbetet är klart med inventering av de egenägda lokalerna, som till exempel sjukhusen, naturbruksskolorna och muséer. Inventeringarna är gjorda i TD Tillgänglighetsdatabasen. I dialog med Västfastigheter har definierats vad som kan räknas som EAH och utifrån dessa beslut har Västfastigheter påbörjat att åtgärda. Ett område som behöver förtydligas är utformningen av hissar varav bland annat ljushetskontraster mellan hissknappar och panel samt mellan panel och vägg behöver diskuteras. I Borås finns hissar som är lämpliga att ge synpunkter på. Cecilia önskar därför stöd från gruppen svårt att se. Det handlar om att:

- vid ett tillfälle testa ovan nämnda hissar i Borås, datum ej bestämt
- vid tillfälle nummer två träffa representanter från hissleverantören och Västfastigheter den 13 april klockan 13-15.00 i Mölndal.

Britt Artursson kommer att delta och Erik Lönnroth kommer att tillfrågas. Samrådet anser att det även ska finnas företrädare från gruppen svårt att bearbeta, tolka och förmedla information med. Det kan handla om att det kan finnas fler alternativ än text och siffror, till exempel färgmarkeringar eller bilder om vad som finns på varje våningsplan.

Cecilia tar med sig detta och information om tid och plats kommer att skickas ut så småningom.

Cecilia berättar också om att TD håller på att moderniseras. Formulären är omgjorda och det går nu snabbare att inventera. Åtgärdsrapporter som tidigare krävde manuell handpåläggning ska gå att få genom en knapptryckning. Lansering av nya TD3 ska ske i september. Cecilia berättar om att det ska finnas flera nivåer av detaljrikedom i de olika formulären och ber att få återkomma till samrådet om nya TD3.

Förslag på nya riktlinjer för samråd från 2019 genomgång Jesper Svensson, avdelning mänskliga rättigheter.

Kommittén för mänskliga rättigheter har gett uppdraget är att ta fram förslag på riktlinjer och organisation för samråd från 2019 med utgångspunkt från nuvarande riktlinjer med samråd utifrån diskrimineringsgrunderna” (RHK 2017-00754)

Nuläge:

Det finns riktlinjer för kommittén för rättighetsfrågors samråd 2015-2018(RHK 31-2015).

Det finns fem samråd under 2015 – 2018. Samråd för ålder, HBTQ och jämställdhet, funktionshindersfrågor, nationella minoriteter och MR (mänskliga rättigheter).

Tidsplan för framtagande till nya riktlinjer:

Uppstart med dialog på ett dialogforum den 28 november. Många från samrådet deltog.

20 februari – 15 mars dialog samtliga fem samråd

26 april dialog Tvärsamråd

21 maj förslag klart, handlingar skickas till kommittén

7 juni beslut i Kommittén för mänskliga rättigheter.

Riktlinjerna ska förutom dialog bygga på forskning:

- Invånardialogens roll och former, VGR:s samråd med det civila samhället (KAIROS 2015)
- Kunskap om och arbetssätt i rättvisa och socialt hållbara städer (KAIROS 2016)
- Vilka röster hörs? Funktionshindersrörelsens karaktär och intressepolitiska arbete (Bahnér 2016)

Riktlinjerna ska förutom dialog bygga på rapporter:

- Dags för nya riktlinjer – En sammanställning över medborgardialoger (praktikuppgift avdelning mänskliga rättigheter 2017)
- Uppföljning av samrådsarbetet 2017 (Avdelning mänskliga rättigheter 2017).

Jesper går igenom SKLs (Sveriges kommuner och landstings) disposition för riktlinjer där man tydliggör syfte, organisation, roller och kriterier. En utvärderingsprocess med dagordning, mandat och återkoppling. Att bli lyssnad på, få en återkoppling av diskussionerna och utvärdering. Resultat är stärkt egenmakt och delaktighet samt ett systematiskt arbete för mänskliga rättigheter.

I förslaget föreslås:

Att det är viktigt med gemensamma riktlinjer för samtliga kommitténs samråd.

Utlysning sker via media/webb/Facebook/kontaktlistor.

Utlysning avser föreningar, organisationer och nätverk.

Dessa föreningar, organisationer och nätverk verkar på regional nivå eller med regional relevans.

Förslag på kriterier/representation/urval av organisationer

Hur många ska nomineras per organisation(1-3 personer)?

Kriterier som kön, ålder, geografisk spridning?

Frågor om intresseområden och kunskaper/erfarenheter?

Vilka förväntningar ska finnas på samrådsdeltagarna(roller)?

Hur länge ska en person kunna sitta i ett samråd?

Hur hantera eventuell dubbel representation i samråden?

Principer om delaktighet, inflytande och egenmakt?

Vem utser representanterna?

Frågorna skapar en diskussion bland företrädarna i samrådet.

- Räcker 4 år för att bli varm i kläderna och kunna utföra ett gott samrådsarbete??
- Kan föreningarna utse representanter efter kriterierna och att politiker, tjänstepersoner och att någon med erfarenhet som företrädare funktionshindersrörelsen gör urvalet? Sedan tar kommittén för mänskliga rättigheter ett slutligt beslut om företrädare i de fem samråden? (Här protesterar politiker i samrådet. De kan inte delta i urvalet för att sedan ta beslut i kommittén).
- Kommer företrädarna i samråden att vara kopplade till att föreningen fått någon typ av bidrag från kommittén för mänskliga rättigheter? Nej, i de nuvarande riktlinjerna är företrädarskapet inte beroende av det.
- Samråd är lagstadgat enligt Hälso- och sjukvårdslagen. Det är samrådet med HSS Hälso- och sjukvårdsstyrelsen. Ett samråd med kommittén för mänskliga rättigheter är inte lagstadgat.

Samrådsgruppen delas upp i två grupper som diskuterar dagens förslag på nya riktlinjer för samråd 2019 och framåt.

Redovisning av synpunkter från företrädare och gemensam diskussion

- Det behöver inte vara samma personer som sitter med i samråd med HSS och Kommittén för mänskliga rättigheter. Jobba utifrån svårigheterna och diskrimineringsgrunderna.
- Historiskt så har det varit samråd med HSS Hälso- och sjukvårdsstyrelsen på förmiddagen och från år 2011 Kommittén för mänskliga rättigheter på eftermiddagen. (1999-2010 Handikappkommittén).
- Vi får ta reda på hur HSS tänker till nästa möte.
- Om det blir ett samråd halva dagen, få tid att träffa gruppen resten av dagen.
- 11 är ett bra antal i samrådet för funktionshindersfrågor.
- Det behövs en öppen och vid nomineringsprocess.
- Vem tar emot de som är nominerade – vem utser?
- Öppet brev skickas till samtliga föreningar.

- Hur göra om en förening vill delta i två olika samråd?
- Om någon fråga är specifik - kan någon utanför samrådet adjungeras in? Det kan handla om en mindre organisation, kan den personen delta och få ersättning?
- Viktigt att de nya samråden utbildas som politikerna gör.
- Om vi i samrådet ska ha dialog med föreningarna, ta in information och få ut information. Hur ska vi kunna representera alla 200 föreningar?
- Det finns personer som har önskemål att få arbete i VGR. Det finns en projektanställd på HSO VG. Hen skulle kunna vara med på mötena och distribuera information.
- Viktigt att företrädare har ett helikopterperspektiv.
- Hur länge ska företrädarna sitta? Byta ut 1/3 varje mandatperiod? Det finns nackdelar med det.
- Nomineringar från funktionshindersrörelsen, föreningar med stadgar och medlemmar. Det är dessa som samrådet ansvarar för inte alla med funktionsnedsättning.
- En företrädare rapporterar till SRF men rapporterar också till alla med synnedsättning.

Fråga till företrädarna: Hur skulle denna nomineringsprocess ske?

- Utvärdera de senaste 4 åren. Låta några från samrådet, en politiker och tjänsteperson göra urvalet efter en nomineringsprocess. Svar från politiker: Det går inte sitta på två stolar, först delta i urvalet och sedan ta beslut i kommittén.
- Vi kan ta in personer som ser med andra ögon för att vara med i nomineringsgruppen.

Fortsatt arbete kring riktlinjerna:

Insamling av synpunkter från de 5 samråden och sammanställning.

Jesper berättar att kriterier kommer att tas fram, till exempel:

Nominera en man och en kvinna.

Alla föreningar kan nominera även de som inte fått bidrag.

Inkomna frågor samt uppföljning av tidigare frågor

- ILCO skyltning av toalett

ILCO Tarm- uro- och stomiföreningen i Västra Götaland anser att skylten med rullstol vid större toaletter är förlegad. De menar att begreppet rullstollstolett är exkluderande mot andra grupper som har osynliga funktionsnedsättningar. De har förståelse för att den är internationell och därför kan det vara svårt att byta ut den. Önskemålet är att den kan kompletteras med en skylt för andra grupper med osynliga funktionsnedsättningar.

Svar: Västra Götalandsregionen har bestämt att satsa på toaletter som är olika utrustade beroende på den storlek som den har. Det kommer att på våra sjukhus att byggas större toaletter som är utrustade med brits och lift i enlighet med Västra Götalandsregionens "Tillgängliga och användbara miljöer, riktlinjer och standarder för fysisk tillgänglighet". Det finns "vanliga" större och användbara toaletter med vändutrymmen för rullstol och rollator. Det finns dessutom befintliga toaletter som inte uppfyller måtten om man är rullstolsanvändare men däremot kan det gå att komma in med en rollator eller annat gåhjälpmedel. Denna toalett kommer att skyltas med en toalettstol i profil med armstöd. Se skyltförslag i presentationen. Gemensamt för dessa tre toalettstorlekar är att de är utrustade med bland annat avlastningshyllor och lämpligt placerade speglar. Den nuvarande skylten med en rullstolsanvändare visar att här finns ett till ytan större toalettutrymme med plats för personer som använder hjälpmedel av olika slag och toalettutrymmet är därför utrustat efter dessa behov.

Information:

- Förslag på Strategin för kollektivtrafik på jämlika villkor skickas ut på remiss till de föreningar som samråden företräder vecka 9.
- Nytt datum för samråd 17 maj 13.00 -16.30
- En omvärldsbevakning kring ledsagarintyg är påbörjad
- En webbutbildning i bemötande av personer med funktionsnedsättning är publicerad på Lärplattformen Pingpong.
- Ny funktionshinderspolitik i Sverige antagen november 2017

Planering av samråden 2018 (de två översta punkterna är prioriterade).

- **Tillgänglig information och kommunikation**
- **Hur är personalförsörjning i VGR idag?**
- Stöd och servicetjänster - självincheckning, kollektivtrafik
- Upphandling – kravställande
- Etik
- Dataskyddsförordning GDPR – e-hälsa. Gemensamt med HSS den 4 oktober?
- TD3
- Revidering kulturplan

Referat från kommittén för mänskliga rättigheters sammanträde den 1 februari 2018

Årsredovisning

Förslag om riktlinjer för samråd 2019

Uppföljning av samråden 2017 (skickats ut till deltagare)

Organisationsbidragen

Synpunkter som går vidare till kommittén för mänskliga rättigheter:

Organisationsbidragen delas ut i mars vilket är sent på året. Går det att tidigarelägga utbetalningarna?

Övrigt

En företrädare har synpunkter på att en förening inte får organisationsbidrag då det saknas 12 medlemmar. Svaret är att regelverket ligger fast.

Synpunkt på att det inte finns information i förra protokollet om vad som sagts om samråden på kommittémötet.